

Bognoter

Ida F. Ferdinand og Bodil Thomsen, Byens Børn. Børns livsvilkår omkring år 1900 belyst ved eksempler fra Vejle, Åbyhøj: Forlaget Historisk Revy, 1982, 175 s, 85,00 kr.

Det er sympatisk og følgerigtigt, at den fortsat voksende interesse for de forskellige oversete befolkningskategorier også har ført til en stigende beskæftigelse med børns forhold, også i et historisk perspektiv.

I Byens Børn beskæftiger de to forfattere sig med en række af de fænomener, der tilsammen dannede rammen om skolebørns liv i Vejle omkring århundredskiftet. De ser på byens betydelige vækst og forandring under industrialiseringen i 1890'erne, de ser på kvartersdannelser og boligmiljø, husstandsstruktur og classesammensætning i to udvalgte gader, og også på indflytningen til dem. Skoleforholdene tages også op, og endelig er der et kapitel om børnearbejde, som endnu i denne periode var et udbredt fænomen, selv om man desværre ikke ved meget om det netop i Vejle.

Der er til beskrivelsen af disse fænomener gennemgået et betydeligt materiale, som i det store og hele er behandlet yderst rimeligt. Derimod er det problematisk, at de vejlensiske børn nærmest bliver væk mellem disse rammer. Etableringen af rammerne har i nogen grad taget magten fra forfatterne, og derfor fremstår bogen snarere som en slags lokal socialhistorie, hvor temaet "børn" (og specielt "arbejderbørn") lejlighedsvist tages op.

Denne vaklen mellem lokal-, social- og børnehistorie er yderst forståelig, for det kan til dels være dimensioner i de samme fænomener. Alligevel er det åbenbart, at en del af forklaringen også er, at forfatterne ikke i tilstrækkeligt omfang har arbejdet med de teoretiske positioner. Det er en skam, for det er oplagt, at denne type lokalt baserede undersøgelser er velegnede til at udvide vor viden om og forståelse for væsentlige træk i samfundsudviklingen for ikke så forfærdeligt længe siden.

Bognoter

Ida F. Ferdinand og Bodil Thomsen, Byens Børn. Børns livsvilkår omkring år 1900 belyst ved eksempler fra Vejle, Åbyhøj: Forlaget Historisk Revy, 1982, 175 s, 85,00 kr.

Det er sympatisk og følgerigtigt, at den fortsat voksende interesse for de forskellige oversete befolkningskategorier også har ført til en stigende beskæftigelse med børns forhold, også i et historisk perspektiv.

I Byens Børn beskæftiger de to forfattere sig med en række af de fænomener, der tilsammen dannede rammen om skolebørns liv i Vejle omkring århundredskiftet. De ser på byens betydelige vækst og forandring under industrialiseringen i 1890'erne, de ser på kvartersdannelser og boligmiljø, husstandsstruktur og classesammensætning i to udvalgte gader, og også på indflytningen til dem. Skoleforholdene tages også op, og endelig er der et kapitel om børnearbejde, som endnu i denne periode var et udbredt fænomen, selv om man desværre ikke ved meget om det netop i Vejle.

Der er til beskrivelsen af disse fænomener gennemgået et betydeligt materiale, som i det store og hele er behandlet yderst rimeligt. Derimod er det problematisk, at de vejlensiske børn nærmest bliver væk mellem disse rammer. Etableringen af rammerne har i nogen grad taget magten fra forfatterne, og derfor fremstår bogen snarere som en slags lokal socialhistorie, hvor temaet "børn" (og specielt "arbejderbørn") lejlighedsvist tages op.

Denne vaklen mellem lokal-, social- og børnehistorie er yderst forståelig, for det kan til dels være dimensioner i de samme fænomener. Alligevel er det åbenbart, at en del af forklaringen også er, at forfatterne ikke i tilstrækkeligt omfang har arbejdet med de teoretiske positioner. Det er en skam, for det er oplagt, at denne type lokalt baserede undersøgelser er velegnede til at udvide vor viden om og forståelse for væsentlige træk i samfundsudviklingen for ikke så forfærdeligt længe siden.

Derfor kan man kun håbe, at andre vil gå i gang med lignende projekter, som det Ida Ferdinand og Bodil Thomsen her har lagt frem, for ideén er oplagt rigtig. Man må imidlertid også håbe, at uvanen med at skrive stort set det hele i historisk præsens ikke breder sig.

Jørgen Elklit

Bo Fibiger, TV og Politik i serien Tema: Samtid, København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck A/S, 1981, 56 s., 48,75 kr. .

Med temahæftet om TV og politik har Bo Fibiger skabt et spændende grundlag for undervisning i folkeskolen, gymnasiet eller på højskoler i faget samtidshistorie eller samfundsfag.

Hæftet indeholder en gennemgang af, hvilke muligheder de politiske partier har for at forsøge at påvirke vælgerne gennem brugen af TV. Bogen er rigt illustreret, og de mange illustrationer, der gennemgående er særdeles velvalgte, er medvirkende til at gøre hæftets emne let tilgængeligt. Men illustrationerne har tillige en selvstændig funktion, idet det er Bo Fibigers styrke, at han inddrager partiernes anvendelse af billeder som en væsentlig del af kommunikationen. Hæftet tager en række forskellige spørgsmål op omkring samspillet mellem TV og politik, og med oplæg til klasses Diskussioner er bogen særdeles velegnet til undervisningsbrug.

Karen Siune

Gunnar Olesen (ed), Fornedrelse og frigørelse, København: FN-forbundet, 1982, 160 s., 47,50 kr.

Bogen behandler i 14 kapitler nogle vigtige problemområder i dagens Latinamerika. At skulle foretage en gennemgang og en belysning af en lang række problemområder i samtlige latinamerikanske lande over en længere tidsperiode på kun 136 sider er sin sag, og nogle af afsnittene er for generelle og unuancerede. Der er dog også flere gode afsnit, det gælder for eksempel afsnittet om den faglige organiserings vilkår, som beskriver problemerne omkring etableringen af faglige aktiviteter på en Coca Cola-fabrik i Guatamala.

Undertrykkelsen af Indianerne i Latinamerika er en anden problemstilling, der tages op, og behandles udfra flere synsvinkler. Den historiske undertrykkelse af indianere, myndighedernes integrationsbestræbelser, steriliseringskampagner og de fremvoksende indianske modstandsorganisationer er aspekter, der inddrages.